

Comunitat Valenciana: estabilitat i consolidació

Josep Antoni Fluixà

Com és lògic, no tots els anys es veuen canvis significatius en la producció literària i editorial d'un país dignes de ressaltar en un panorama d'actualitat com aquest i, per consegüent, resulta difícil detectar indicis de canvi, fins i tot a curt termini, que il·lustren les tendències per les quals es decanten els autors i les editorials. En conseqüència, podem afirmar —amb el risc d'equivocar-nos— que la situació és semblant a la del període anterior. No obstant això, amb l'objectiu d'iniciar una descripció aproximada de la LIJ valenciana produïda entre la segona meitat de l'any 2006 i el primer semestre de 2007, podem destacar dues característiques que ens ajuden a definir-la: l'estabilitat de la producció editorial i la consolidació literària d'una bona part dels escriptors que es dediquen, des de fa anys, a escriure per a infants i joves en la llengua pròpia dels valencians.

Deixem de banda la producció feta en castellà, perquè la intencionalitat i l'abast d'aquesta s'ha d'incloure dins el panorama general de la LIJ en llengua espanyola. De fet, a hores d'ara, encara que es troba allunyada dels principals centres editorials del país i en una situació de marginalitat perifèrica, la producció de llibres en castellà dirigida al món escolar i als lectors joves és bastant interessant. A la tasca extraordinària de l'editorial Media Vaca, s'ha d'afegir la d'Algar —amb les col·leccions El Calce-tín i Algar Joven—, Dylar i Brosquil. D'aquesta última editorial s'ha de ressenyar l'aparició d'una col·lecció nova, Tus Versos, amb quatre títols i dedicada en exclusiva a la poesia infantil. A

més, tampoc no es pot oblidar la presència destacada d'autors valencians en els catàlegs de les editorials espanyoles més importants, com és el cas dels sempre actius Vicente Muñoz Puelles i Laura Gallego, als quals hem d'afegir la confirmació literària d'Elia Barceló, guanyadora del Premi Edebé de Literatura Juvenil amb una novel·la magnífica d'ambientació històrica i gènere fantàstic, *Cordeluna*.

Panorama editorial estable

Però tornant a la producció estrictament valenciana, constatarem, en primer lloc, que l'estabilitat editorial enunciativa com una de les dues característiques del període actual analitzat, lluny d'entendre-la pejorativament com una manca de dinamisme editorial o com el fruit d'una escassa creativitat, l'hem de valo-

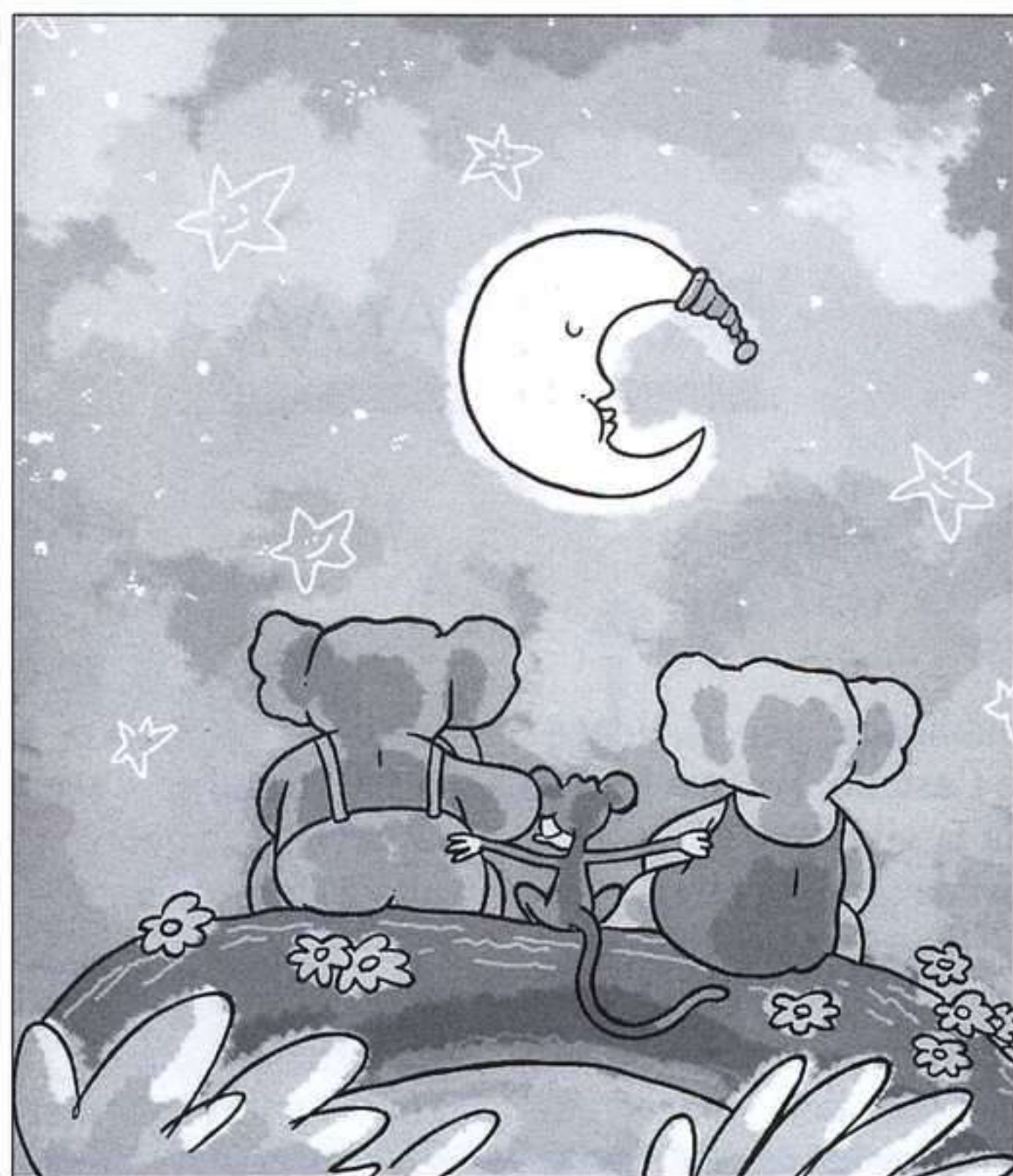
rar com a positiva. Sobretot, tenint en compte la situació social de desestimació de la llengua genuïna dels valencians practicada encara per una part bastant significativa de la població autòctona i que, afortunadament, s'està contrarestant des de fa temps —amb excessiva lentitud, potser— des del món educatiu quasi en exclusiva. Per això, nàixer i consolidar-se en aquest ambient no ha estat, ni és, fàcil per a cap editorial. Per tant, no ens ha d'estranyar en absolut que, en el món editorial valencià, predomine la prudència i la visió modesta dels objectius a aconseguir. En aquest aspecte, observem que en els últims dos o tres anys ha disminuït el nombre de propostes editorials noves. Per exemple, en el període que estem ressenyant, només podem constatar l'aportació de la veterana editorial Ecir, dedicada fins ara al llibre de text, que s'ha decidit, a la fi, a traure al mercat una col·lecció de lectu-

res infantils, la col·lecció Mentacontes, amb dues obres d'autors col·lectius, *Cuidem el jardí* i *Tornem a classe*, destinades als primers lectors.

Fins i tot, hi ha editorials que no han tret cap novetat, però, en general, hi ha sempre un grup que manté la producció amb una constància molt meritòria i que aporta cada any obres dignes de consideració. En aquest cas trobem, sens dubte, Edicions Voramar i l'editorial Marfil. La primera ha publicat tres llibres molt interessants, dels quals parlarem quan comentem l'obra dels escriptors més destacats, i, la segona, tres obres noves dins la col·lecció Autors d'Ara, dirigida als lectors joves i adults: *Una nit prop del foc*, de Jordi Raül Verdú, *Claus de serp*, de Lliris Picó Carbonell, i *Mare, mestra, màrtir*, de Consol Royo Gaya. A aquest grup hauríem d'afegir també la producció de Marjal —segell editorial valencià d'Edebé—, Abril Edicions i Edicions 96. A Marjal li devem la versió en valencià de les obres guardonades amb els premis Edebé de literatura infantil i juvenil: *Els perfectes*, de Rodrigo Muñoz Avia, en la col·lecció Tucà, i l'esmentada ja *Cordelluna* d'Elia Barceló, a la col·lecció Periscopí. Per al seua banda, Abril Edicions, després d'uns anys d'inactivitat, ha augmentat amb un volum nou la seua col·lecció A Colp de Pedal, protagonitzada sempre per uns mateixos personatges que viuen aventures en distintes comarques valencianes i de lectura recomanable per a lectors de 9-10 anys en avant. En concret, el llibre nou es titula *El retorn de Ferdinan*, encertadament escrit i plantejat per Xavier Mínguez, amb la trama del quals

PACO GIMÉNEZ, THA-RONXINA, DENES, 2006.

CALO, L'ELEFANT PEPO, TÀNDEM, 2006.

MABEL PIÉROLA, PERIFÈRIES A LA CORT, BROMERA, 2007.

els membres de la colla fan un recorregut per les terres de la comarca de la Plana d'Utiel.

I, per últim, d'Edicions 96 hem de ressenyar l'aparició de dues obres especialment atractives per als lectors que s'inicien en el procés d'aprenentatge de la llengua escrita: *Els infants a la cuina sense foc ni farina*, d'Asun Martínez, i *El conte de Marieta Roseta*, de Diego Gómez, a la col·lecció Bressol de Lletres.

Per sort, al costat de les editorials anteriors, hi ha també un altre grup d'empreses bastant consolidades que aporten seguretat al panorama editorial valencià i, fins i tot, renovació i voluntat d'apostar amb reptes nous. En aquest darrer aspecte, per exemple, no podem deixar de ressaltar que el major nombre de col·leccions noves l'aporten dues de les editorials més importants: Tàndem Edicions i Edicions Bromera. La primera, destinada als primers lectors, ha iniciat la col·lecció Popus, amb tres títols —*A Popus li agrada*, *A Popus no li agrada* i *Els colors de Popus*—, tots amb text i il·lustracions de Teresa Giménez. També d'aquesta editorial són les noves col·leccions Els Desplegables de Tàndem i Estimat Compositor. La primera és una original i, fins i tot, sorprenent proposta, dirigida també als lectors inicials, amb dos títols —*Zoo* i *Cuina*, tots dos amb text d'Anna Bes i dibuixos d'Arianne Faber— i, la segona, amb un títol —*Mozart*, de Susana Ramírez i il·lustracions d'Alicia Melero—, pretén enriquir l'oferta de llibres de coneixements atesa ja per l'editorial amb anterioritat. A més, Tàndem ha mantingut viva bona part de la producció de les seues col·leccions més significatives: El Tricicle, La Bicicleta Negra i La Moto, entre altres.

Edicions Bromera, per la seua banda, continua un any més aportant el major nombre d'obres de LIJ a la producció valenciana, amb novetats en totes les col·leccions: El Micalet Galàctic, L'Elefant, Espurna, Esguard, Esfera, El Nord, Micalet Teatre, etc. Però, alhora, també s'ha arriscat a oferir col·leccions noves com ja hem dit. Tres en concret: la col·lecció El Micalet de Por, amb dues traduccions molt atractives per als lectors de Primària —*L'hivernacle del terror*, de Jenny Nimmo, i *L'herència maleïda*, de Jan Mark—; la col·lecció Babalà, amb cinc títols protagonitzats pel famós personatge televisiu de Canal 9 —*El superagent Babalà*, *Babalà travessa el carrer*, *Babalà t'ensenya a reciclar*, *Babalà va amb bicicleta* i *Babalà va a la platja*, amb textos de Benjamín Ramon i dibuixos de Tomàs Ferrer—; i, finalment, l'oportuna col·lecció Cartera de Valors, amb deu títols que contenen històries que desenvolupen temes relacionats amb el consum, la multiculturalitat, la salut, la convivència, la integració, etc., amb la participació d'il·lustradors destacats i amb textos de prestigiosos escriptors com Patxi Zubizarreta, Vicente Muñoz Puellas, Fina Casallerrey, Agustín Fernández Paz, Miquel Desclot, Carmen Gil, Joles Sennell, Antonio Rodríguez Almodóvar, Juan Kruz Igerabide i la valenciana M. Jesús Bolta, autora del conte *Qui necessita un barret màgic?*

Però, a més de les dues editorials anteriors, dins del grup de les importants i actives hem de ressenyar també, sens dubte, Edicions del Bullent, a la qual hem d'agrair l'última de les col·leccions noves encara no esmentada, la col·lecció Cantem i

Cantem, amb quatre títols dirigits també a primers lectors que il·lustren la lletra de quatre cançons de Paco Muñoz —*La masereta*, *Els colors*, *Caragol* i *La nit de Nadal*—, amb dibuixos d'Anna Roig i M. José del Amo. Aquesta editorial, a més, ha mantingut un bon ritme de publicació en la resta de les col·leccions: Cavallet de Mar, Llibres del Gat en la Lluna, Esplai, etc. Com també l'han mantingut Tabarca, Brosquil, Edicions Perifèric, Baula, Tres i Quatre —que ha reeditat en format dirigit a estudiants de Secundària en la col·lecció El Grill tres novel·les destacades de la narrativa valenciana contemporània: *Borja Papa*, de Joan F. Mira; *Temps de fang*, d'Albert Hernández Xulvi; i *Ducat d'ombres*, del desaparegut Joan M. Monjo— i, finalment, Denes Editorial que, a la seua dedicació excel·lent als llibres d'investigació i de poesia per a adults, ha fet l'esforç de potenciar i millorar les col·leccions infantils, especialment Contes de Tots, amb un total de set títols.

L'auge dels llibres molt il·lustrats i les reedicions

En conseqüència, l'estabilitat editorial, a la vista de la producció descrita, és un signe clar del bon estat en què es troba la literatura infantil i juvenil al País Valencià, com també ho és, sens dubte, del grau de normalització aconseguida el fet que cada vegada es publiquen més llibres amb formats de luxe i amb il·lustracions a tot color. En aquest sentit, a més dels anomenats ja, hem d'esmentar, per la seua bellesa plàstica, *Els habitants del planeta Zero*, publicat per Denes a la col·lecció Els Llibres del Cocodril i il·lustrat per Cèsar Bar-

celó, amb un text molt suggeridor de Jordi Garcia Vilar. Però, sobretot, en aquest darrer aspecte hi ha dues editorials que, des de fa uns quants anys, en són les capdavanteres: Tàndem i Brosquil.

La primera ha publicat dos títols nous a la col·lecció Àlbums Il·lustrats —*Anna, la sargantana*, d'Irene Blasco, i *Què li passa a Laia?*, de Javier Soriano i il·lustracions de Pablo Amargo—, formada sempre per llibres d'edició acurada, presentació elegant i intencionalitat artística. A més d'aquests, ha afegit també dos llibres nous a la col·lecció Coses d'Humans —*Ens vestim!* i *Ens alimentem!*, amb text i dibuixos de Juanolo—, destinada a primers lectors, i tres volums nous a la col·lecció infantil Tricicle, molt atractius també estèticament: *L'elefant Pepo*, de Lidón Forcada i il·lustracions de Calo; *Els secrets dels titelles*, d'Enric Batisse i dibuixos de Mercè Galí; i *Mare, bracet!*, de Teresa Giménez. La segona, Brosquil, ha publicat en valencià alguns àlbums editats en castellà per Libros del Zorro Rojo, com, per exemple, *Els oposabous*, de Sebastián García Schnetzer, a la col·lecció Albur, o *Tu què vols ser?*, d'Imapla, amb tapes dures i format resistent. I també llibres molts il·lustrats com *¿On va la pilota?*, de Jacobo Muñoz López, a la col·lecció Estrella Polar, i sobretot, tres títols nous de l'excel·lent col·lecció El Somni de...: *El somni de Miró*, de Carles Arbat, i *El somni de Sorolla* i *El somni de Botticelli*, els dos últims de Marta Rivera Ferner.

A més, hem de destacar que no tots els llibres il·lustrats bellament a tot color van dirigits només als lectors més infantils. Hi ha també per a lectors d'edat

més avançada com ara la publicació en format de luxe del llibre *Llegendes valencianes* de Víctor Labrado, editat per Bromera i amb unes il·lustracions magnífiques de Francesc Santana, un llibre recomanable, en realitat, per a totes les edats: és a dir, també per a lectors adults. Com ho és igualment un llibre singular, *40 elefants mariners*, amb un text molt creatiu de Carles Cano que li valgué el premi del XV Concurs de Narrativa Infantil de Meliana 2006. I precisament, en commemoració del primer quart de segle d'existència d'aquest premi, l'Institut Municipal de Cultura de Meliana —l'entitat que ha publicat, fins i tot amb heroïtat constant, tots els llibres guardonats—, decidí acompanyar les distintes narracions breus que componen l'obra amb les interpretacions plàstiques de 41 il·lustradors diferents i de reconegut prestigi. Es tracta, en definitiva, d'un llibre per a gaudir amb mirada i amb la lectura i que, difícilment, s'haguera publicat sense el recolzament econòmic d'una institució pública, com tampoc no hagueren vist la llum llibres necessaris com *Què li passa a la iaia?*, de Mercè Viana, publicat per la Biblioteca Valenciana de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports de la Generalitat Valenciana i que acostia la problemàtica de les persones malaltes d'Alzheimer als xiquets i les xiquetes a través d'una narració.

No obstant això, hem de fer constar que l'edició institucional de LIJ és a penes significativa, ja que, als dos llibres citats, només cal afegir l'obra de Vicent-Jaume Almela, *Perduda entre ca-*

nyes, publicada per l'Ajuntament de Castelló. Fet que indica i ressalta la vitalitat de la iniciativa privada que cobreix amb bastant diversitat la demanda dels lectors actuals, però que deixa també evident la necessitat de crear, per part dels poders públics, altres accions més decidides a favor de polítiques de foment de la lectura per augmentar el nombre de lectors en valencià. D'aquesta manera es potenciaria una expansió del llibre i les editorials valencianes tindrien més possibilitats de fer millor el seu treball, ja que, de moment, han demostrat la seua professionalitat i també la voluntat d'oferir un servei cultural com ho demostra la tendència, molt recent, de recuperar obres descatalogades i que mantenen la seua vigència. En aquest sentit, a Bromera s'han reeditat, dins la col·lecció El Micalet Galàctic, els llibres *Fil que penja*, de M. Dolors Pellicer, i *El secret de les cinc llegendes*, de Llorenç Giménez, i a Brosquil han optat per recobrar les narracions de Manel Alonso, *Caram, quina aventura!* i *La maledicció del silenci*.

La narrativa: autors i obres

Deixant ja l'àmbit editorial i acostant-nos a la producció literària, durant el període estudiat, es detecta de seguida la consolidació d'un grup bastant nombrós d'escriptors i d'escriptores que ha adquirit un major ofici amb els anys i que es troba en plena maduresa creativa. Això, sens dubte, és el que li passa a Enric Lluch que es confirma, una vegada més, com un dels més prolífics, però que, alhora, mostra una notable qualitat en totes les obres que escriu. Per comprovar-ho, només ens cal

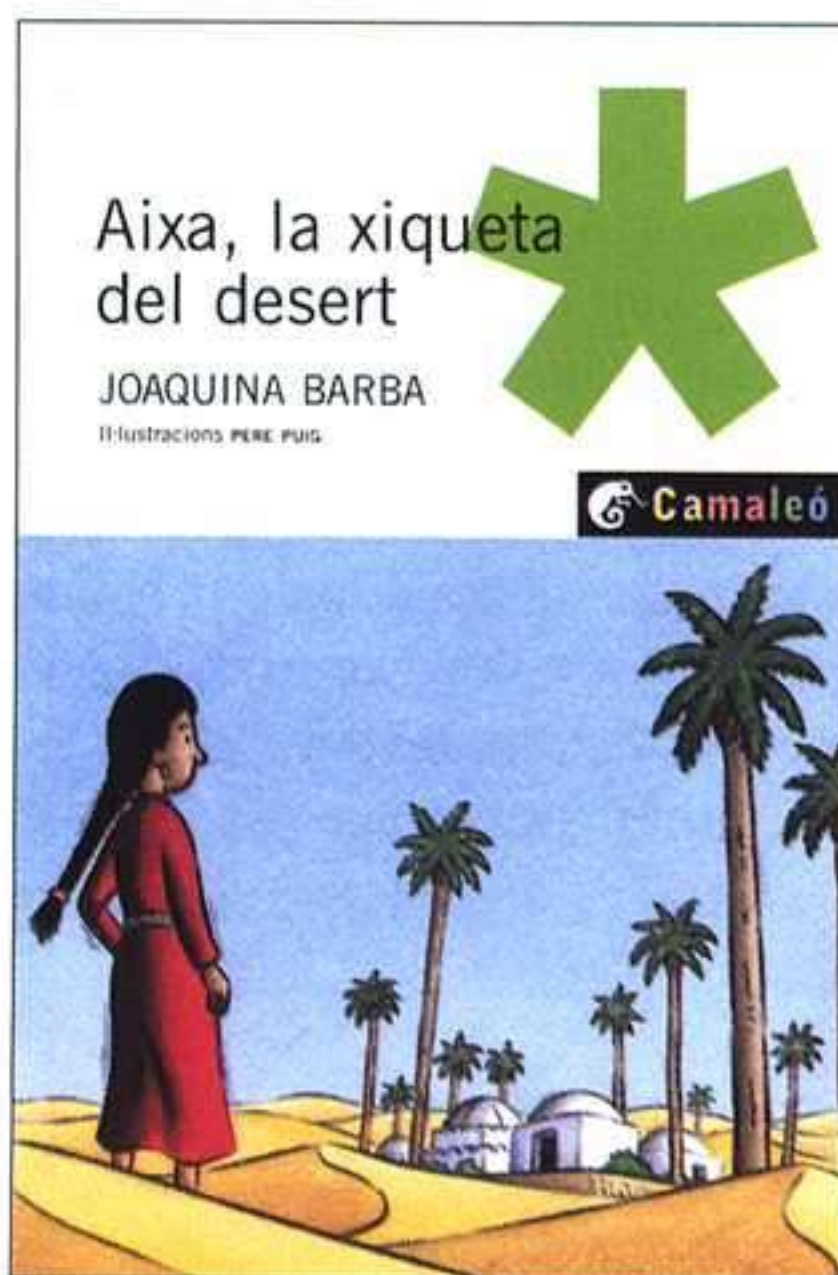
llegir-li l'última de les seues obres infantils, *Quatre soques fan un pont* (Voramar), una petita joia de la literatura per a infants. Però, a més, Lluch —que ha publicat també a la Fundació Bromera el conte *El fill del sabater*— s'ha confirmat en un gènere que no havia dominat abans amb la mestria amb què ens té acostumats en les narracions infantils: el de la novel·la juvenil d'intriga. Tant *La germanor del camí*, publicada per Bullent, com *Per què, Sara?*, publicada a Tabarca, són dues històries trepidants que atrapen el lector i que destaquen pel llenguatge i la trama ben estructurada. Un llenguatge i una trama que són també les característiques principals d'una novel·la d'intriga i d'aventura que és digna de figurar en qualsevol selecció: *La llegenda de l'amulet de jade* (Bromera), de Vicent Enric Belda.

Per tant, no ens ha d'estranyar que, donada la bona qualitat dels narradors valencians, les editorials catalanes es fixen també en les seues creacions i que tracten de publicar-los. Aquest és el cas, per exemple, de Carles Cano, que ha publicat a Cadí la narració infantil *Un drac a dieta*, o d'Isabel Marín, que ha publicat a Edicions del Pirata —una editorial que convé tindre molt amb compte pel seu bon treball— l'obra *El príncep del cabàs*, que suposa un salt qualitatiu en la seua producció, o com també el de Gemma Pasqual, que ha publicat a Barcanova la novel·la juvenil *Roger lo Pelat*. Però, sobretot, és el cas dels autors que han publicat en les distintes col·leccions i sèries de Planeta & Oxford, una de les editorials catalanes que més atenció ha prestat en els últims anys als escriptors valencians. A la col·lecció Camaleó trobem, per exemple, les obres infantils de Mercè Viana, *Tres*

contes trenats; de Teresa Broseta, *Digueu-me Anna*; de Tomàs Llopis, *Lluc*; de Joaquina Barba, *Aixa, la xiqueta del desert*; d'Eva Peydró, *El tresor de Saïda*; i de Pura Garcia i Josep Piera, *El somni màquina del professor Popof*; a més de les novel·les juvenils de Pura Garcia, *L'amagatall de les ombres*; i, a la col·lecció Nautilus, l'obra de ciència-ficció *Una lectora de Txèkhov*, de Xulio Ricardo Trigo.

Pel que respecta a les narracions infantils publicades per editorials o col·leccions valencianes, hem de ressenyar, per la seua qualitat, una obra nova de Mercè Viana, *Aquilina, una sabata molt fina*, publicada a la col·lecció Albades valenciana de Baula, col·lecció en què s'ha publicat també una narració molt interessant i amb bon estil literari, *Les cigonyes venien de París*, de Josep Millo, un autor de producció escassa, però sempre de qualitat. I també digne d'esmentar és, sens dubte, Pep Castellano qui, amb *Les puces vampires* (Bullent) ha escrit una de les seues narracions infantils més equilibrada i aconseguida. Com tampoc no podem oblidar Clara Santiró autora de *Mil tretze i Tha-ron-xina. La llegendaria història de la flor del taronger*, ambdues a Denes, editorial en què Dolors Todolí ha publicat també l'obra *El caragol Col*. Per últim, encara que no del tot reeixides, esmentarem *La taverna del bandoler* (Bullent), de Lourdes Boigues, i *A tots els ulls brilla la mateixa llum* (Brosquil), de Vicent Fausto.

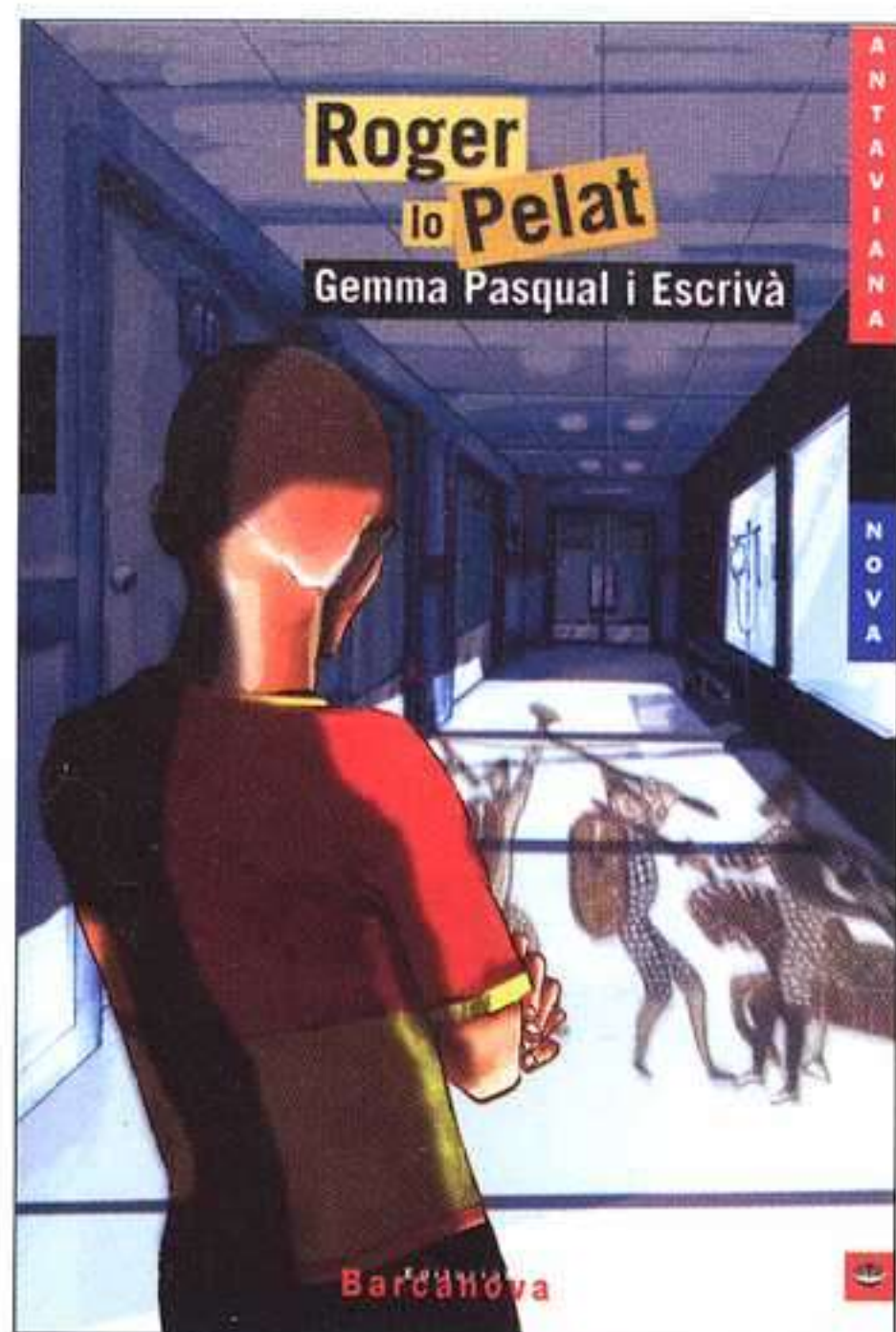
Finalment, centrant-nos ja en la narrativa juvenil, hem de ressaltar, en primer lloc, l'equilibri

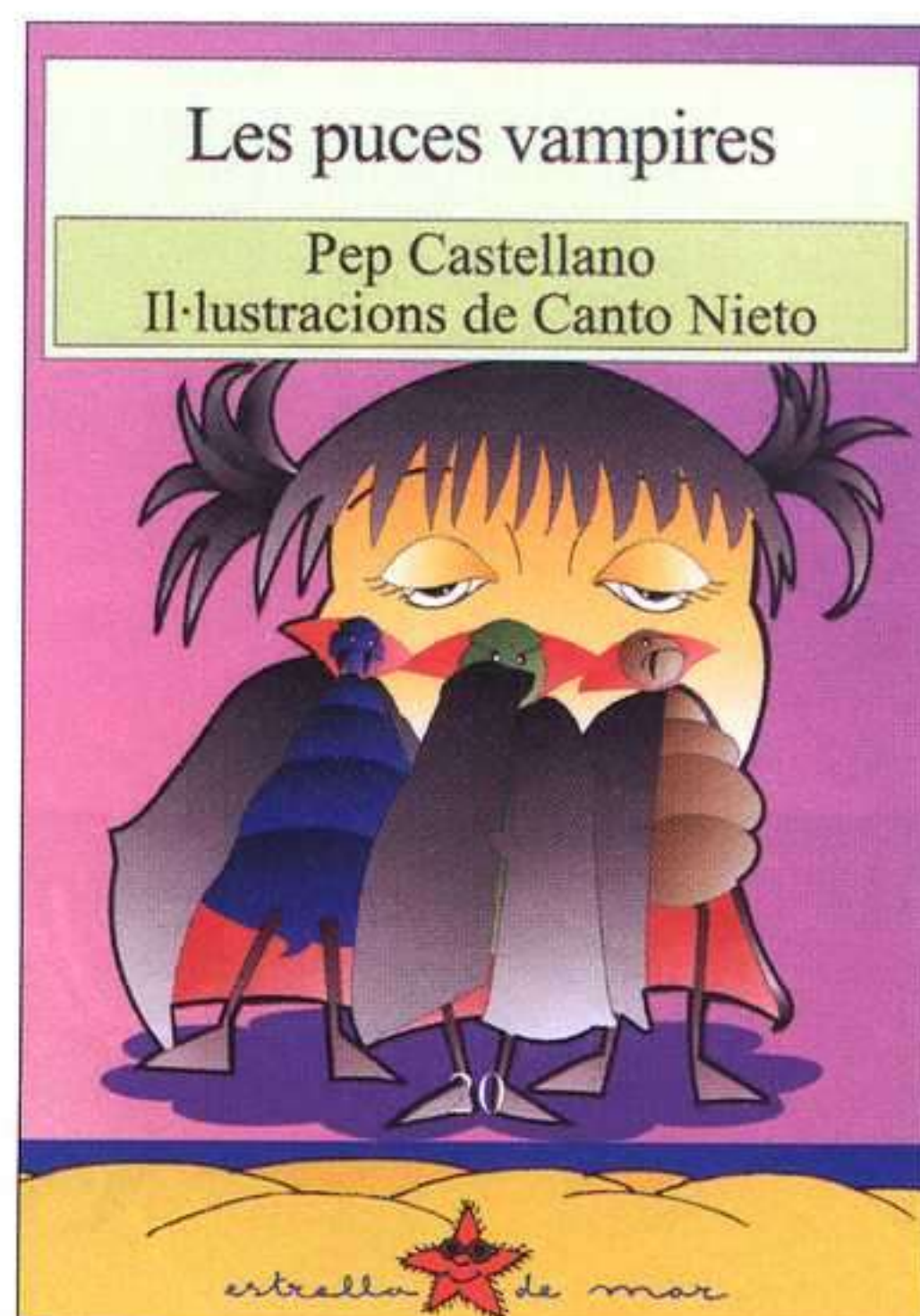
IRENE BLASCO GRAU, ANNA, LA SARGANTANA, TÀNDEM, 2006.

IMAPLA, QUÈ VOIS SER?, BROSQUILL, 2007.

CÉSAR BARCELÓ, TRAVALENGÜES, DENES, 2006.

numèric aconseguit en relació a la narrativa infantil i la bona qualitat de la majoria de les novel·les, com, per exemple, la de Lluçia Vallés, *La mirada del gamarús* (Perifèric), distingida merescudament amb el Premi Samaruc dels bibliotecaris valencians. I digna de destacar és també la novel·la que suposa el retorn de Carme Miquel a la narrativa juvenil, *L'amenaça de les grues* (Bromera). Tant l'una com l'altra són novel·les d'aventura i de misteri no allunyades dels problemes reals que ens afecten en la vida, un gènere i una temàtica utilitzats per la majoria dels narradors valencians amb obres com *La banda de Moebius* (Tres i Quatre), de Jordi Querol; *Felip Marlowe i la banda dels barracons* (Tabarca), de Lluís Miret; *Sols ho sap el vent* (Tabarca), de Víctor Peris; *La mirada clònica* (Perifèric), de Joan Pla; *Anatomia d'un assassinat* (Perifèric), de Gemma Pasqual; *Ulysses i el fantasma foraster* (Perifèric), de Toni Cucarella; *L'agenda del sicari* (Perifèric), de Joan Bohigues i Manel Joan i Arinyó; *Crònica d'estiu* (Bullent), de Josep Chapa; i *Un cel sense estrelles* (Baula), de Leo Climent.

Per contra, a diferència d'altres anys, s'han publicat poques narracions històriques: *La mirada de l'àngel* (Brosquil), de Ximo Cerdà, i *Vent d'Almansa* (Bromera), de Josep Franco, que narra una apassionant història de relacions humanes en el context valencià de la Guerra de Successió. Com tampoc no ha estat excessivament nombrosa la producció de novel·les sobre la vida quotidiana de la gent jove, tal com ho era en altres períodes.

No obstant això, podem ressaltar algunes obres per la qualitat sempre constant dels seus autors, com, per exemple, *Les confessions de Titus Burns* (Bromera), de Jesús Cortés; *En la línia dels tres punts* (Baula), de Pasqual Alapont; i *Camí sense retorn* (Tabarca), de Joan Pla. A més, hem de nomenar també *La fàbrica* (Voramar), de la prolífica Gemma Pasqual, i *L'últim estiu abans de Chicago* (Tabarca), de Santiago Forné, l'únic autor, potser, que s'estrena en la narrativa juvenil, encara que ja havia publicat abans per a adults.

I, evidentment, tampoc no podem deixar d'esmentar les obres dels autors catalans publicades a les editorials valencianes, com és el cas de la reedició de l'obra infantil de Joles Sennell, *El bosc encantat* (Bromera) i les novel·les juvenils d'Elisabet Roig, *L'aigua* (Bullent), i Andreu Martín, *La nit que Wendy va aprendre a volar* (Bromera).

La poesia, el teatre i l'assaig

Però, per fortuna, encara que ho és de manera molt majoritària, la narrativa no és l'únic gènere conreat en la LIJ dels valencians. Hi ha també la poesia i, en aquest sentit, podem afirmar que el període analitzat ha sigut especialment fructífer. S'han publicat sis llibres de poemes, més un relacionat amb el joc del llenguatge: *Travallengües. La dificultat com a repte* (Denes), de Cristòfol Martí. Dels llibres poètics hem de distingir, d'una banda, la bona trajectòria de M. Dolores Pellicer que, amb *Versos de tres sabors* (Voramar), es conso-

lida com a poetessa per a infants a més de narradora, i, de l'altra, a Carles Cano que, amb *Poemes sense diminutius* (Bromera), s'estrena amb força en un gènere que no havia utilitzat encara.

A més, hem de citar l'aparició de dues poetesses noves —Neus Carañana, autora de *Vers a vers* (Denes) i *Sensacions* (Denes), i Isabel Mingo, autora de *Sac de poemes* (Bullent)— i la publicació d'una interessant antologia per als joves lectors, *Els arbres a la poesia catalana* (Tres i Quatre), a càrrec de M. Victòria Solina i Jordi Bigues.

El teatre, per contra, ha tingut menys sort. De fet, no s'ha publicat cap obra infantil i només podem citar dues obres dirigides a un públic més juvenil: *Peripècies a la cort*, de l'autor català Josep M. Morrerres, i *Monopatins* (*Skaters*), de Manuel Molins, les dues a Bromera. I també, com és lògic, tenen un caràcter juvenil les obres d'assaig publicades, com les dues que ha afegit Bullent a la seua molt interessant col·lecció Claus per a entendre el món: *Estima con vulgues!*, de Ximo Cádiz, i *Mira la tele i pensa-hi!*, d'Enric Senabre. Molt digna de destacar és, com sempre, la obra nova de Maite Larrauri, *L'amistat segons Epicur*, a la col·lecció Filosofia per a Profans de Tàndem, i atractiva, sobretot per a adolescents, l'última obra d'Aidan McFarlane & Ann McPherson —els autors de *Diari d'un jove maniàtic*—, *La veritat sobre les relacions*, a la col·lecció El Nord de Bromera.

Les traduccions

I, naturalment, no podíem

acabar aquest panorama sense fer referència a les traduccions, ja que aquest és un senyal cada vegada més significatiu de la normalització del món editorial valencià. En aquest sentit, a més de les ja esmentades, no podem deixar de nomenar per la seua qualitat les obres publicades per Tàndem —*Els viatges del príncep blau*, de Darío Xohán Cabana, i *Espirale de dèries*, de Xurxo Estéves—, però, sobretot, les que ha aportat Bromera: *Julieta, Romero i els ratolins*, de Mariasun Landa; *Olfacte de detectiu*, de Christine Nöstlinger; *Els animals a la ciutat*, de Vicente Muñoz Puelles; *Fúria*, de Patxi Zubizarreta; *Carrer del Carbó*, de Marilar Aleixandre; *Quan el Pare Noel va caure del cel*, de Cornelia Funke; *Mandràgora*, de Laura Gallego; i *El Regne en perill*, d'Herbie Brennan.

A més, hem de celebrar que els clàssics no es deixen oblidats, ja que a la col·lecció El Grill de Tres i Quatre trobem *La tulipa negra*, d'Alexandre Dumas, a la col·lecció A la Lluna de València de Bromera; *Relats de terror* d'Edgar Allan Poe; i a la col·lecció Clàssics Universals de Brosquil, *El conte modern. Una antologia* a càrrec d'Enric Iborra, com també les versions adaptades de *L'agent secret*, de Joseph Conrad, i *El jugador*, de Dostoievski, a la col·lecció Llibres Clau de Tres i Quatre. Tota una rica i variada producció, fruit de l'estabilitat editorial, però que confirma la consolidació literària de la literatura infantil i juvenil entre els valencians. ■